

Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym województwa śląskiego
przyjętym uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r.

Tab.1 Wykaz krajobrazów występujących na terenie gminy Popów

Typ	Podtyp krajobrazu	Typ rzeźby terenu	Kod krajobrazu	Krajobraz priorytetowy
2. Bagienne – łąkowe – głównie bezleśne	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	Krajobrazy dolin	24-341.21-003	-
		Krajobrazy dolin	24-341.21-008	TAK
		Krajobrazy dolin	24-342.17-003	TAK
3. Leśne	3a. Z przewagą siedlisk borowych	Krajobrazy dolin	24-341.21-001	-
		Krajobrazy dolin	24-342.17-001	-
		Krajobrazy faliste	24-341.21-004	-
		Krajobrazy faliste	24-341.21-012	-
		Krajobrazy dolin	24-341.21-024	-
		Krajobrazy dolin	24-341.21-007	-
	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	Krajobrazy faliste	24-341.21-006	-
		Krajobrazy faliste	24-341.21-011	-
6. Wiejskie	6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk	Krajobrazy faliste	24-341.21-009	-
		Krajobrazy pagórkowate	24-341.21-002	TAK
	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	Krajobrazy faliste	24-341.21-022	-
7. Mozaikowe	7a. Z przewagą terenów porolnych	Krajobrazy dolin	24-342.17-004	-

Opracowanie własne na podstawie Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego z 2025r.

Tab.2 Rekomendacje i wnioski dla krajobrazów priorytetowych w Gminie Popów zawarte w audycie krajobrazowym

<u>Parzymiechy-Lipie-Więcki</u>	
Kod krajobrazu – 24-341.21-002- Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (oznaczony symbolem 6b)	
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego	
1.	Dopuszczenie do eksploatacji złóż na obszarach określonych w koncesjach na wydobywanie kopalin oraz projektach robót geologicznych lub dokumentacjach geologicznych złóż kopalin zatwierdzonych lub przyjętych przez właściwe organy administracji geologicznej przed dniem wejścia w życie Audytu.
2.	Uwzględnienie w rekultywacji i zagospodarowaniu terenów prowadzonej lub zaniechanej eksploatacji struktur i funkcji geoekologicznych terenów poeksploatacyjnych, w tym pozostawianie części odsłoniętych ścian wyrobisk dla geoochrony oraz do naturalnej sukcesji ekologicznej umożliwiającej, np. wykształcenie się zbiorowisk naskalnych, muraw kserotermicznych lub napiaskowych.
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu	
3.	Przeciwdziałanie naturalnej lub przyspieszonej przez człowieka sukcesji ekologicznej zbiorowisk nieleśnych w tym przeciwdziałanie zarastaniu muraw naskalnych, napiaskowych i kserotermicznych oraz nieleśnych obszarów podmokłych.
4.	Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów.
5.	Zachowanie poza obszarami leśnymi i zwartymi obszarami zabudowanymi struktury typowego dla obszaru mozaikowego krajobrazu otwartego ze wstęgowym układem pól, w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, muraw, liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień, naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych.
6.	Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.
7.	Zwiększanie udziału starodrzewi w krajobrazie, w tym w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej.
8.	Uwzględnienie konieczności zachowania naturalnych walorów przyrodniczych ekosystemów oraz tradycyjnej wstęgowej struktury przestrzennej krajobrazu wiejskiego przy wprowadzaniu różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej.
9.	Zachowanie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków.
10.	Ograniczanie barier migracyjnych dla flory i fauny metodami przyrodniczymi i technicznymi, właściwymi do istniejących uwarunkowań
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładów przestrzennego oraz walorów estetycznych	
11.	Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
12.	Realizacja nowej zabudowy na terenach zainwestowanych i wyznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planie ogólnym gminy. Zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku, poz. 2625 z późn. zm.) - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej. Zakaz nie dotyczy rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych.
13.	Ochrona w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego elementów stylu krajobrazu rodzimego, w szczególności w zakresie ulicowych i widlicowych cech układów osadniczych, powiązanych z nimi wstęgowych układów pól oraz elementów i obszarów o charakterze zabytkowym.
14.	Ochrona i konserwacja zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zespołu parkowo-pałacowego w Parzymiechach, ruin twierdzy w Dankowie, obiektów drewnianych i obronnych, a w ramach tego niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.

15. W ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej uwzględnienie ochrony zespołu parkowo-pałacowego w Parzymiechach, obiektów drewnianych i obronnych, a także przedpola ekspozycji kościoła i ruin twierdzy w Dankowie.
16. W ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW nielokalizowanie farm wiatrowych i fotowoltaicznych w obszarach specjalnej ochrony ptaków, użytków ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu. Na pozostałych terenach dopuszcza się rozbudowę i modernizację istniejących urządzeń i sieci oraz lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, z wyjątkiem elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100 KW. Warunkiem ich lokalizacji jest zachowanie wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz zachowanie odpowiednich odległości projektowanych urządzeń i sieci od istniejącej i dopuszczonej w planach miejscowych zabudowy. Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii nie może się wiązać z koniecznością utworzenia stref związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów poza terenami będącymi w dyspozycji inwestora realizującego urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii.
17. Wprowadzanie do gminnej ewidencji zabytków obiektów i zespołów przestrzennych mających cechy zabytkowe, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów architektury regionalnej.
18. Zachowanie cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych wstęgowych rozłogów pól, łąk i pastwisk, zadrzewień i innych elementów wyposażenia wnętrza krajobrazowych, określających tradycyjny charakter krajobrazu; zachowanie tradycyjnych typów rozłogu pól, łąk i pastwisk przy podziałach i scalaniu nieruchomości.
19. Ochrona przed zaburzeniem struktury i funkcji miejsc pamięci.
20. Nielokalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych.
21. Ochrona przedpola ekspozycji kościoła i ruin twierdzy w Dankowie, poprzez niewprowadzanie zabudowy, w tym tymczasowej oraz przeciwdziałanie dalszemu zarastaniu terenów otwartych.
22. Zachowanie punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
23. Nieumieszczanie reklam LED; nieumieszczanie reklam na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości reklam i szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².
24. Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych jak np. drewno; ujednolicenie kolorystyki, wielkości liter, itp.
25. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego typowego dla terenów wiejskich północnej części regionu.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

26. Wprowadzenie ograniczeń lokalizacyjnych dla przedsięwzięć mogących powodować uciążliwości zapachowe, takich jak wielkotowarowe fermy produkcji zwierzęcej (powyżej 40 DJP) oraz biogazownie o mocy powyżej 0,5 MW, w ramach ustalania przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy oraz w procesach oceny oddziaływania na środowisko.
27. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków.
28. Usuwanie nielegalnych składowisk i wysypisk odpadów, przeciwdziałanie możliwości dostępu do terenów nielegalnych wysypisk odpadów, a także właściwa rekultywacja terenów składowania odpadów i po uprzątnięciu odpadów.
29. Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery poprzez wymianę źródeł ciepła; formułowanie zapisów w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy promujących w nowych obiektach budowlanych bezemisyjne lub co najmniej niskoemisyjne źródła ciepła.

Dolina Liswarty i Białej Okszy

Kod krajobrazu – **24-341.21-008-** Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (oznaczony symbolem **2a**)

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego

1. Dopuszczenie do eksploatacji złóż na obszarach określonych w koncesjach na wydobywanie kopalin oraz projektach robót geologicznych lub dokumentacjach geologicznych złóż kopalin zatwierdzonych lub przyjętych przez właściwe organy administracji geologicznej przed dniem wejścia w życie Audytu.
2. Nieprowadzenie działań stwarzających zagrożenie erozyjne przekształcania lasów, zadrzewień lub użytków zielonych w grunty orne ze szczególnym uwzględnieniem zboczy dolin Liswarty i Okszy; zachowanie naturalnego charakteru zboczy tych dolin oraz koryt rzecznych.
3. Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, celem zwiększenia wodnej retencji krajobrazowej, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

4. Zaniechanie procesów osuszania bagien i torfowisk, w tym w szczególności melioracji odwadniających; przywracanie warunków hydrologicznych odpowiednich do naturalnego procesu odtworzenia się łągów, bagien i torfowisk oraz charakterystycznej dla nich roślinności.
5. Przeciwdziałanie naturalnej lub przyspieszonej przez człowieka sukcesji ekologicznej zbiorowisk nieleśnych, w tym przeciwdziałanie zarastaniu muraw, torfowisk oraz bagien.
6. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów.
7. Ekstensywne użytkowanie istniejących łąk i pastwisk oraz przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych trwałych użytków, które uległy zaoraniu lub porzuceniu.
8. Zachowanie poza obszarami leśnymi i zwartymi obszarami zabudowanymi struktury typowego dla dolin rzecznych obszaru mozaikowego krajobrazu otwartego, w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, torfowisk, naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych oraz liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień.
9. Niezalesianie terenów otwartych.
10. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.
11. Zwiększanie udziału starodrzewi w ekosystemach leśnych w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej.
12. Ograniczanie fragmentacji i geometryzacji siedlisk naturalnych i seminaturalnych w procesach zagospodarowania przestrzennego.
13. Ograniczanie barier migracyjnych dla flory i fauny metodami przyrodniczymi i technicznymi, właściwymi do istniejących uwarunkowań.
14. Zachowanie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ład przestrzennego oraz walorów estetycznych

15. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
16. Realizacja nowej zabudowy jedynie na terenach zainwestowanych i wyznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planach ogólnych. Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów i zasadach ich zagospodarowania zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego gminy Lipie.
17. Ochrona i konserwacja zabytkowych obiektów architektonicznych, w tym w szczególności niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
18. Zachowanie cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych w zakresie łąk i pastwisk, zadrzewień i innych elementów wyposażenia dolinnych wnętrz krajobrazowych, określających tradycyjny charakter krajobrazu.
19. Ochrona cennych kulturowo form inżynierii wodnej.
20. Ochrona walorów fizjonomicznych płaskiego krajobrazu łąkowego dna doliny: punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
21. Nieumieszczanie reklam LED; nieumieszczanie reklam na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości reklam i szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².

22. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego typowego dla dolin rzecznych Liswarty i Białej Okszy.
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych
23. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. 24. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania. 25. Usuwanie nielegalnych składowisk i wysypisk odpadów, przeciwdziałanie możliwości dostępu do terenów nielegalnych wysypisk odpadów, a także właściwa rekultywacja terenów składowania odpadów i po uprzątnięciu odpadów. 26. Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery poprzez promowanie bezemisyjnych lub co najmniej niskoemisyjnych źródeł ciepła.
Rekomendacje i wnioski dotyczące obiektów i obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną
27. Ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Liswarty”.
<u>Liswarta-Kule</u> Kod krajobrazu – 24-342.71-003- Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (oznaczony symbolem 2a)
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego
1. Planowanie i realizacja obiektów budowlanych w sposób zapewniający zachowanie naturalnego ukształtowania terenu. 2. Zachowanie i właściwe wyeksponowanie osobliwych form rzeźby zboczy doliny i koryta Liswarty oraz zachowanie starorzeczy. 3. Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, celem zwiększenia wodnej retencji krajobrazowej, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu
4. Zaniechanie procesów osuszania bagien i torfowisk, w tym w szczególności melioracji odwadniających; przywracanie warunków hydrologicznych odpowiednich do naturalnego procesu odtworzenia się bagien i torfowisk oraz charakterystycznej dla nich roślinności. 5. Przeciwdziałanie naturalnej lub przyspieszonej przez człowieka sukcesji ekologicznej zbiorowisk nieleśnych, w tym przeciwdziałanie zarastaniu łąk oraz nieleśnych obszarów podmokłych. 6. Ekstensywne użytkowanie istniejących łąk i pastwisk oraz przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych trwałych użytków, które uległy zaoraniu lub porzuceniu. 7. Niezalesianie terenów otwartych. 8. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia. 9. Zwiększanie udziału starodrzewi w ekosystemach leśnych w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej. 10. Ograniczanie barier migracyjnych dla flory i fauny metodami przyrodniczymi i technicznymi, właściwymi do istniejących uwarunkowań. 11. Zachowanie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym wyłączenie z zabudowy korytarzy ekologicznych.
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ład przestrzennego oraz walorów estetycznych
12. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu. 13. Realizacja nowej zabudowy jedynie na terenach zainwestowanych i wyznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu uchwalenia audytu. 14. Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i towarzyszącej usługowej w sposób nawiązujący do zabudowy zakorzenionej w historycznej tradycji rozwoju wsi.

15. Zachowanie cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych dolinnych w zakresie typów upraw, rozłogów łąk i pastwisk, zadrzewień i innych elementów wyposażenia wnętrza krajobrazowych, określających tradycyjny charakter krajobrazu; zachowanie tradycyjnych typów rozłogu łąk i pastwisk przy podziałach i scalaniu nieruchomości. 16. Nielokalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych, w tym farm wiatrowych i fotowoltaicznych. 17. Ochrona walorów fizjonomicznych płaskiego krajobrazu łąkowego dna doliny: punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu. 18. Nieumieszczanie urządzeń reklamowych LED; nieumieszczanie tablic i urządzeń reklamowych na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości tablic i urządzeń reklamowych oraz szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².
Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych
19. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. 20. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych (optymalnie o szerokości min. 5 m) poprzez odstąpienie od ich użytkowania, zachowanie lub odtworzenie pasów ochronnych roślinności, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.
Rekomendacje i wnioski dotyczące obiektów i obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną
21. Ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Liswarty”

Opracowanie własne na podstawie Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego z 2025r.